

Író-olvasó találkozó

Tudom, nehéz ma elhinni, hogy a hatvanas évek közepe táján a magyar középiskolások többsége nem táncdalénekesekért, együttesekért, hanem két fiatal költőért: Baranyi Ferencért és Soós Zoltánért rajongott. Az említettek verseit [...] slágerként szavalták úton-útfélen, társadalmi ünnepeken, kulturális seregszemléken, Ki mit tud? vetélkedőn, nyugdíjas-találkozókon.

Erős Zoltán: Két költőrocker. Színes RTV-újság, 1995. október 30. – november 5.

Egyszer volt egy munkásgyerek, kit felkaptak a fényes szellők, s szárnyaikon a hatvanas évek elején beviharzott az irodalomba. Viharzott, mert „elkötelezett”, de első versétől ostorozóan kritikus szava azonnal indulatokat kavart. A szókimondó, egyéni hangot – osztályharc groteszk módra – a „mély irodalom” fanyalogva, az olvasók, főként a munkások – s ez nagy szó – együttérző lelkesedéssel fogadták. Kötetei csakhamar 5-10 ezres példányban jelentek meg és fogytak el, s megteltek a termék, ha a sokszor nyögve-nyelős író-munkás találkozókön a csípős szavú Soós Zoltán, a magyar Villon lépett a pódiumra. S fogytak a kötetek, csak a kritika fagyott meg körülötte. Nem szidták, elemezték – ismerték ők a modern magyar áldást: vágjon le téged a kritika –, egyszerűen elhallgatták.

Morvay László: Egyszer volt Orenburg. Könyvvilág, 1984/2. sz. p. 28.

– *Úgy látom, tetszik neked ez mai Villon mester szerep: költő az alvilágban.*

– Nem rosszabb szerep ez sem, mint a többi volt: megismerni a hajógyári melóséletet, a kiskatonákét, az olajbányászokét, a vadászrepülőkéét, a rakétásokét, az orenburgi építőkéét, s ott lenni velük éjjel meg nappal, sivatagban meg kétméteres hóban, életveszélyben, örömben, bánatban, tragédiában. Én ezt vállaltam, s hálás vagyok a sorsnak, hogy végigcsinálhattam, mert ennek köszönhetem, hogy még tudok hinni az emberben.

Takács István: A költő és a zsaruk. Ifjúsági Magazin, 1984. januári különszám. p. 38.

Fenegyereknek minősültünk Ladányi Mihállyal és Soós Zoltánnal együtt, de volt is alapja. Dacunk lényege az volt, hogy „érte haragudtunk, nem ellene”. [...] Mi úgy fogtuk fel a szocialista író küldetését – ha szabad ezt a szót használnom –, hogy viselőjének nem lakájnak kell lennie, aki odavetett koncokért „elzengi” az éppen adott „királyi udvar” dicséretét, hanem nagyon is kellemetlen alaknak. Olyasfélének, mint a lelkiismeret. Mind a felsőbb, mind az alsóbb régiókban rossz perceket kell okoznia, hogy a világ előrébb haladhasson, emberibb legyen! Nem voltunk tehát a rendszer „kegyeltjei”.

Orbán Károly: Rendpárti „fenegyerek” (Interjú Baranyi Ferencsel). Börtönújság, 1998. március 20.

Mélyen tisztelt Olvasó! Te, Áldott!

Te, ki hajlandó vagy ennyi pénzt fizetni ezért a kötetért, feltétlenül megérdemled ezt a megszólítást. Kiváltképpen megérdemled azt, hogy minden mély-lírai sóder-szöveget és hókuszpókuszos propagandafogást mellőzve – tájékoztassalak e kötet létrejöttének kendőzetlen körülményeiről.

Nos, a kötet összeállításában elsősorban anyagi okok vezettek: a levegő annyira megtelt a SZEREZNI-HABZSOLNI-HARÁCSOLNI!-miazmákkal, hogy óhatatlanul én is megfertőződtem, bár írásaimban az utolsó pillanatig hadakoztam eme veszedelmes kórok ellen.

Különben is: öregszem, hajdúsági nosztalgiák mocorognak bennem a kordivat szerint; álmaimban gágogó libák után szaladgálok, átkozottul fürge sertéseket terelgetek cifra karikásommal.

Szóval: falusi telket akarok venni gyermekeknek, hogy a csirkét ne csak úgy ismerje, amint zsírt izzadva, fejetlenül, karóba húzva, infrafényben napozik a kisvállalkozó étkezdés kirakatában, hanem ahogy az udvaron, a mi SAJÁT udvarunkon kapirgál, kárál, tojik, kotkodácsol, össze-visszaszarva a kezében tartott könyvből keletkezett, hamisítatlan patinájú magántulajdont.

Ó, Telek! Ó, Magántulajdon!

Ha ilyen fergeteges ütemben hatalmasodik el rajtam a vállalkozói kedv, eme birtokon még földházunk is, telepíthetünk csirkefarmot, hizlalhatunk marhákat a sajátosan magyar szocializmus épülésére-szépülésére.

E vaskos versgyűjtemény létrejöttének oka az is, hogy meguntam a verset és könyvet kérő levelekre való szabadkozó válaszolást, hogy köteteim könyvritkaságok, fellelhetetlenek, hogy antikváriumban sincs, hogy nekem sincs. Megelégettem a könyvtárosok gyanakvó pillantását, hogy talán én lopkodom el hazánk könyvtáraiból a Soós-köteteket.

Tehát fogtam a saját könyvespolcomon fellelhető könyveimet (a hajdan piásan elajándékozott utolsó példányokat fondorlatosan vissza-visszalopkodtam), s mind a 12 verseskötetet szétszedtem, írógéppapírra ragasztottam és magabiztosan átnyújtottam a Kiadónak.

Tudom, evvel égre szóló büntetet követtem el, hiszen minden normális poéta csak akkor vetemedik ilyesmire, ha már megjelent 10-12 válogatott kötet. Csak akkor jön az összegyűjtött, mikor kellően megöregedett, mikor – korára (és összekötéseire) való tekintettel – minden bugyuta sorát zseniális remekműnek kiáltotta ki a gyermeki tisztelettől elalélt kritika.

Ebben a kötetben egy-két jó írás mellett rengeteg rossz vers is található (akár más Összegyűjtött Művekben), ám én ezt be is vallom. Mit tehetek: még csak ötven éves vagyok, csak egy válogatott kötetem jelent meg (az is véletlenül), a kritika pedig – minden gyermeki tiszteletet mellőzve – legszívesebben beleverne a betonba.

Ezért keresse meg mindenki a jó verseket, lapozza át a rosszakat, majd kocogjon el a könyvvel az antikváriumba, hogy azok is hozzájussanak eme kötethez, akiknek nem jut pénzük „primőr árura” – s talán ezért is kedvelik dolgozataimat.

Hiszen megtalálható ebben minden:

falusi idill,
gyári sziréna,
polgárpukkasztás,
olasz pajzánóságok,
a börtön belülről,
Dadogós Eta a Rákóczi térről,
Fekete Kéz a Gellérthegyről,
mindenféle árvizek,
zsanai gázkitörés,
orenburgi kalandok,
valamint a Szerző:

harckocsiban,
gyakorló katapultban,
MIG-vadászgép fedélzetén,
helikoptereken és kétéltűben,
Baro-kamrában és szkafanderben,
sivatagi lőtéren rakétások között
stb. stb. stb.

Kötetemet ajánlva arra nem vállalkozhatom, hogy a 10-15 évvel ezelőtt írt verseim megdöbbentő, figyelmeztető és fokozódó aktualitását bizonygassam – mindezt nem teszem, úgylis csak púdernak tartaná a Kedves Olvasó.

Rendhagyó fülszöveg az Összesen-hez. Soós Zoltán bevezetője egy soha meg nem jelent kötethez. Kézirat (1985 körül).